

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 76 (2078) ♦ Вівторок, 27 квітня 1999 року ♦ Ціна договірна

Парламентська хроніка

Пом'янули жертв Чорнобильського лиха

24 квітня

З другого голосування схвалено проект закону про участь України в міжнародних миротворчих операціях. Прийнято також постанову ВР про невідкладні заходи щодо стабілізації фінансово-економічного стану підприємств водного транспорту України в зв'язку з воєнними діями НАТО проти Югославії.

Далі розглянуто проекти законів про основи фінансової та бюджетної підтримки агропромислової галузі України, про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з внесенням змін до Закону «Про господарські товариства» та про внесення змін до Закону «Про загальний військовий обов'язок і

військову службу». Однак голосування довелося перенести на наступний день.

Депутати розглянули і намагалися проголосувати законопроекти «Про металобрухт», «Про правовий режим воєнного стану» та «Про символіку Чорного Хреста та Чорного Півмісяця в Україні», однак для прийняття рішень бракувало голосів. Голова ВР був змушений раніше завершити сесійне засідання.

5 травня сесія продовжить роботу. Нинішнього тижня депутати працюватимуть у окрузі.

Суботнє пленарне засідання розпочалося й завершилося на сумній ноті. Депутати пом'янули хвилиною мовчання жертв Чорнобильської аварії.

27 квітня

✓ 1691 р. Розгром козацькими загонами Семена Палія татарської орди під Очаковом.

✓ 1903 р. Читання Михайлом Грушевським у Парижі курсу лекцій з історії України.

✓ 1917 р. У Києві відбувся губернський з'їзд Української селянської спілки.

✓ 1919 р. У Харкові відбувся I Всеукраїнський з'їзд профспілок.

УВАГА, «гаряча» лінія!

Сьогодні 27 квітня гостем нашої редакції і вашим співрозмовником, шановні читачі, буде

Голова Верховної Ради України
Олександр Миколайович Ткаченко.
«Гарячий» телефон 225-40-25

щого дня до ваших послуг з 18.00 до 20.00. Телефонуйте й ви зможете почути відповіді на питання, що вас хвилюють, безпосередньо від Голови Верховної Ради.

26 квітня — тринадцять літ Чорнобильської трагедії

Ми йшли до Народичів позаминулого (Помінального) понеділка, котрий на Поліссі зветься Радуницею. Дорога крізь зону відселення «враження, до якого важко звикнути: полудень, але така безлюдна тиша, ніби всі навколо сплять, бо ніч. Ніч без темряви, невидима ніч, якщо можна такє уявити. А коли з дороги бачиш, що десь садять картоплю, це — мов сон. Можє, не тобї й справді ятєся снї людєй, котрі виселєні звїдси і повертаютьєся раз на рік, самє на Радуницю, пом'янути своїх. А Народичі — сєлицє чистєнькє й гарнє, мов привітний людний острєвцє у безмовному морі. На цвинтарі того дня було людно: і свої, й приїжджє. Свїжий пісок тутєшніх могил схожий на жєтє борошно, його лєгко розвієє вітер. А потім ми поїхали до 70-літньої баби Настї Аврамчук, котра сама-самісінька живє в сєлі Великі Кіліди.

(Закінчення на 9-й стор.).

ФОТО ОЛЕКСАНДРА КЛИМЕНКА.

Довга Радуниця баби Насті

У номер

Без претензій на роль соліста

Завершилася історична ювілейна зустріч на вищому рівні лідерів держав-членів НАТО та їх партнерів у Вашингтоні. НАТО досить чітко і ясно дала зрозуміти усім, що перебирає на себе відповідальність за порядок у Євроатлантичному регіоні. Ті, кого встановлені правила співжиття не влаштувають, можуть оскаржити їх в ООН або ОБСЄ. Однак НАТО не бачить іншої альтернативи, крім спільних активних дій на європейському континенті з перерахованими міжнародними організаціями, включаючи в цей список Європейський союз і Західноєвропейський союз. Про це заявили в комюніке саміту.

(Закінчення на 10-й стор.).

Бомби — це завжди сльози

Виступ голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах і зв'язках з СНД Бориса Олійника на пленарному засіданні Верховної Ради

23 квітня 1999 року
Надійшла трагічна звістка: розтрощено останній міст, який зв'язував Нови-Сад з довколосвіттям, при цьому зруйновано водогін. Отже, місто залишилося без питної води.

(Закінчення на 4-й стор.).

...Та 23 лідери

Заступник Голови Верховної Ради України, голова Національної ради з питань молодіжної політики при Президенті України Віктор Мєвєдєчук зустрівся з лідерами 23 молодіжних організацій.

Йшлося про запровадження молодіжної політики в роботі українського парламенту.

Розглянуто також деякі організаційні питання, що стосуються персонального складу ради, проекту положення про раду.

Спочатку гроші, потім трактори

Харківський тракторний завод припинив відвантаження техніки для українських сільгоспвиробників. Керівництво ХТЗ змушене було прийняти таке рішення, оскільки борги Державного лізингового фонду за вже поставлену техніку сягнули 46 млн. грн.

Трактори надійдуть на село лише після погашення цього боргу. Нині ХТЗ виставив претензії Державний лізинговий компанії та лізинговому фонду на всю суму боргу, а також на сплату пені у розмірі 3 млн. грн.

Цього року підприємство відвантажало селу за лізинговою схемою 660 тракторів, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Хто насправді обстоює інтереси України?

3

У АН-70 з'явився ще один інвестор

4

○ На Єнакіївській шахті ім. Карла Маркса Донецької області стався вибух. Одного гірника врятовано, ще одного знайдено мертвим, доля останніх шести — невідома.

○ У Києві відкрито меморіальний комплекс, присвячений жертвам Чорнобильської катастрофи.

P.S.

Три — працюють, три — ремонтують

Уночі минулої неділі від'їждно від енергосистеми й виведено в середній ремонт на 59 діб другий енергоблок Запорізької АЕС.

На вчорашній ранок на ЗАЕС працювали третій, четвертий і п'ятий енергоблоки.

4 травня має бути завершено середній ремонт на шостому енергоблоку. Орієнтовно 20 травня після поточного ремонту, що триває 25-й день, до енергосистеми під'єднають перший енергоблок.

Усі ремонти енергоблоків — планові. За графіком ремонтної кампанії, незабаром розпочнеться середній ремонт на п'ятому, а трохи пізніше — капітальний — на четвертому енергоблоках.

Борги

13 років після трагедії

У номер

Інтереси України в НАТО

Обговорення цього питання було запляноване ще до того, як армії літаків і бойових кораблів США та інших країн — членів альянсу — розпочали ваварські бомбардування суверенної території Сполученої Республіки Югославії. Трагічний розвиток подій на Балканах в останні дні лише скріплює висвітленню насильно необхідність розгляду парламентом усього комплексу питань, що стосуються відносин України з НАТО.

На жаль, саме такого, глибокого і всебічного, аналізу цієї злободовної проблеми відноповідала — міністра закордонних справ України Б. Тарасюк, міністра оборони України О. Кузьмук, секретаря Ради національної безпеки і оборони України В. Гурбулін — народні депутати не почили. Іхні виступи, особливо доповідь глави українського зовнішньополітичного відомства, були суцільною апологією НАТО, викликані «заслугу» цього агресивного блоку.

Це тим прикріше, що в даному разі йшлося про гарантії безпеки нашої Вітчизни, про вибір зовнішньополітичної орієнтації України, визначення засад її міжнародної політики, що за Конституцією України є винятковою компетенцією парламенту.

У нашій країні, однак, склалися так, що Верховну Раду тривалий час було практично усунуто від здійснення своїх конституційних prerogative, у тому числі від процесу формування державної лінії у відносинах з такою міжнародною структурою, як Північноатлантичний альянс.

Складність і гострота ситуації і в тому, що Президент, підпорядкований безпосередньо йому зовнішньополітичне та інші відомства, не рахуючись з парламентом, усупереч волі переважної більшості нашого народу нав'язали Україні односторонню, фактично прохадну, пронатовський орієнтацію, несумісну з нейтральним, позаблоковим статусом.

Численні дослідження соціологів свідчать, що за принаслідком до НАТО виступають не більш як 30 відсотків населення України. За результатами опитувань, які щороку починаючи з 1994 року, проводить ся Інститутом соціології Національної академії наук України, частинка, що виступає за встановлення прив'язки з розподілом американського Заходу (не тільки з державами — членами НАТО) та за укладення Батьківсько-Чорноморського союзу, зменшилася з 15 відсотків у 1994 року до 10 в 1997 році.

Хіба це не імперативом до того, щоб політика держави в таких доленосних питаннях, з яких у суспільстві немає єдиної думки, творилася публічно, відкрито, виходячи з інтересів і потреб українського народу, а не з інтересів і потреб наших співвітчизників, які, як правило, шоме саме такі приймаються за владними структурами?

Питання відносин з НАТО жодного разу не висюдилося на обговоренні в Верховній Раді.

Затверджену Україною Президентом від 4 листопада 1994 року Державну програму співробітництва України з НАТО на період до 2001 року від громадськості України фактично було проігноровано. Директор американської Програми сприяння парламентам України Ч. Вайс справедливо відзначав: «Якщо державні програми не затверджені Верховною Радою України, вони становлять потенційний загрозу свободі окремих громадян».

Лише кілька днів тому програму співробітництва з Північноатлантичним альянсом почали друкувати в «Урядовому кур'єрі». Але публікація програм сепаратно, як це робить Югославія? А ми вважали — програму співробітництва НАТО». Об'єктивно це має вигляд демонстративної підтримки істурбів — верховодів агресивного альянсу.

Затвердження Президентом програми фактично спрямовано на великошабашну, приспорожену підтримку України до вступу в НАТО як повноправного члена. Іншаке не-

її конкретного найменування». До речі, в доповідному матеріалі, поданому МЗС народним депутатам у зв'язку з обговоренням відносин України з НАТО, зазначається: «Хартія фіктивні політичні зобов'язання стосовно на найвищому рівні і регламентує зміст «особливого партнерства» між Україною та НАТО». Переконаний, що угоди з НАТО — «Хартія про особливе партнерство», «Рамковий документ» тощо, так само, як і меморандуми, що представляються українським урядом Міжнародному валютному фонду, і називані так лише для того, щоб уникнути розгляду і ратифікації їх Верховною Радою.

Та навіть якщо заздалеку документи формально й не підлягають ратифікації, то з огляду на значення, на те, що вони стосуються засад зовнішньої політики, визначення її пріоритетів, їх неодмінно потрібно було внести на розгляд Верховної Ради. Те, що цього не було зроблено, не можна розглядати інакше, як вияв неповаги до Верховної Ради, ігнорування її.

Після того, як Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони направив питання про порушення вимог Конституції, ігнорування Верховної Ради, до парламенту від уряду і президента почали, наперст, надходити відповідні документи для ратифікації.

У 1997 році було створено так звану українсько-польську миротворчу батальйон, який дехто вже виставляти «українсько-натовським». Укладено 26 листопада 1997 року від імені України міністером оборони України за порученням Президента Угоду про утворення батальйону внесено Президентом Верховної Ради на ратифікацію лише 13 березня 1999 року — майже рік після того, як це було підписано.

9 липня 1997 року на саміті НАТО в Мадриді (Іспанія) Президент України Л. Кучма та Генеральний секретар НАТО Х. Солана підписали «Хартію про особливе партнерство між Україною та НАТО». Хартію на розгляд Верховної Ради не подавали. Зате на ратифікацію було внесено Угоду між державами — учасницями Північноатлантичного договору та іншими державами, які беруть участь у програмі «Партнерство заради миру», про статус їхніх збройних сил та Додатковий протокол до цієї угоди, підписані Україною 6 травня 1996 року. Ці документи були подані Президентом на ратифікацію лише через два з лишком року після того, як їх було підписано, — 7 вересня 1998 року. А передбачений Конституцією (п. 2 ч. 92) безпосередній контроль, який має регулювати порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України, на розгляд міністерства складу Верховної Ради досі, незважаючи на нещодавній нагадування, уряд так і не подав.

На території України проводять численні військові навчання за участю значних контингентів збройних сил країн — членів НАТО. Тільки в найближчій весні Брі-98 брали участь 1200 воїнів зарубіжних військ. Однак на схвалення Верховною Радою рішення про допуск на територію України цих військ не винесли.

Ще одна хитрість уряду НАТО. Після агресії проти Югославії це питання є риторичним. Та коли міністер закордонних справ України у своєму виступі на сесії всіляко вихваляв «заступи» альянсу, заваляло, що виступав член українського уряду, а представник натовського альянсу, який цитує рекламний проспект НАТО.

Міністр у своїй доповіді обмалював можливість «підписати угоду з новою доктрина НАТО. Адже верховоді НАТО привласнюють собі право, по-перше, діяти за межами території країн альянсу. А по-друге, застосовувати збройну силу проти країн, які не входять до організації Об'єднаних Націй, як це вони зухвало роблять нині на Балканах. Що це, як не виклик світовому співтовариству?

Керівник зовнішньополітичного відомства вихваляв допомогу з боку

НАТО Закарпаттю у ліквідації наслідків повені. Як на... 2 мільйонів доларів допомоги. Те, що сталося в Закарпатті, — друга та масштабна екологічна катастрофа в Україні після Чорнобиль. То, може, «стратегічний партнер» України в цьому його керівник організації чок якусь зброю, співучасті виступів, гуманітарну акцію організував? А де це передбачено Хартією про особливе партнерство. Як ніяк ні.

Обмалював мовчазного міністра й те, що нові члени НАТО перекидали збройні формування, розташовані в їхніх західних рубежах, на схід — до кордонів України.

Не сказав і про те, що Туреччина створила на Чорному морі флот, який вже перевищує в кілька разів за потужністю Чорноморський флот Російської Федерації і Військово-Морські сили України, разом узяті, нарівне також оперативну тактичну зброю. Міністер закордонних справ України обмалював чорною й те, що за своєю суттю НАТО було й те, що за своєю суттю антигосподарський утворенням і в її планах України відводиться шлоком певна, небезпечна для неї роль.

Ще чому доповілі членів уряду не задовольнили народних депутатів.

Викритий характер племанного засідання Верховної Ради не дає змоги докладно зупинитися на фінансовому боці участі України в програмах НАТО. І все-таки деякі цифри було названо. Зокрема, у зв'язку з поставленням у президентській програмі завданням перейти на новітні стандарти озброєння, тільки для того, щоб розробити такі стандарти, потрібно буде витратити щонайменше 500 мільйонів доларів. Варто нагадати, що весь бюджет нашого оборонного відомства в цьому році становить (у доларовому еквіваленті) менш як 450 мільйонів доларів. Для порівняння: військовий бюджет Угорщини, населення якої у п'ять разів менше, становив торік 600 мільйонів доларів.

Парламенту, що якби Україна приєдналася до НАТО, й довелось б щороку витрачати близько півтора мільярда доларів, це — не рахуючи витрат на здійснення реформ наших збройних сил.

Питанням необхідності проведення спеціальних парламентських слухань для розгляду політико-правових і соціально-економічних аспектів реформування збройних сил.

На засіданні Верховної Ради з'ясувалося, що нав'язана Україні політика проголошення її незалежності відмова від тактичної односторонньої фактично зробила нашу країну беззахисною перед серйозною військовою небезпечкою, а також перед ударом по безпеці нашої країни. Фактично зруйновано відчуження оборону промисловості. Ми втрачаємо величезні експортні можливості. Це злочин перед Україною, перед нашою державою. І нині мають понести відповідальність.

А в яке нужденство становив поставлено наше війська? Вони нав'язали за затвердженням бюджетом мають Надержного міністра чок половину того, що їм за мінімально необхідними потребами сід налати. Фактично й ці кошти надають не сповна.

Висновок і сказаного такий. Нинішня влада розвела економіку, фінансову систему, зробила нестерпним життя основної маси нашого народу. Це є свідченням банкрутства нав'язаної Заходом, міжнародними фінансовими олігархами економічної і соціальної політики. А та обставина, що Україна виявилася фактично прив'язаною до колісниць агресивного блоку НАТО, який поводить, як хандарм, приводить до висновку, що банкрутська і міжнародна політика мінішнього уряду.

Це не політика суверенної держави, і визначають її не в Києві, тим паче не у Верховній Раді.

Хіба не про це свідчить ось такий факт? У вересні 1996 року конгрес Сполучених Штатів Америки прийняв так звану «Резолюцію 120 на захист незалежності України». Ось деякі пункти з цієї Резолюції.

Верховна Рада України 26 березня ц. р. розглянула питання про відносини України й Організації Північноатлантичного договору (НАТО)

«(3) Президенту і парламенту України слід сфокусувати свої зусилля на розробці законодавства, необхідного для втілення нової демократичної Конституції».

(5) уряд України слід зробити першим пріоритетом демонтаж соціалістичних секторів її економіки, які залишаються, зокрема шляхом приспороженої приватизації середніх і великих підприємств, приватизації державних і колективних господарств і ліквідації їх монополістичного контролю в агропромисловому секторі, створення ефективного конкурентоспроможного енергетичного сектора».

(6) уряд України слід здійснювати необхідні інституційні та законодавчі реформи для зменшення податкового тиску, заохочення заснованої на ринкових відносинах конкуренції, захисту права приватної власності та здійснювати інші перетворення зі створення привабливого клімату для іноземних інвесторів».

(8) уряд України слід продовжувати співробітництво з державами «великої сімки» у справі надійного, безпечного закриття ядерного реактора в Чорнобилі».

(11) уряд України слід продовжувати діяти на захист своєї суверенності та суверенітету інших незалежних держав колишнього Радянського Союзу шляхом протидії загрозі виникнення будь-якої політичної чи військової організації, яка могла б сприяти реінтеграції держав колишнього Радянського Союзу».

І цей унікальний за своєю безпардонністю і личинним втручанням у внутрішні справи суверенної України документ, так само як і меморандум економічної політики, що регулярно подаються українським урядом Міжнародному валютному фонду, як програма співробітництва з НАТО, був прихований від народу України.

Хіба можна уявити собі перекопівши свідчення того, що і внутрішню, і зовнішню політику «незалежної» України визначають у Вашингтоні, а українські власті лише слухаються її заповіді?

Цивілізований суспільстві банкрути самі йдуть з політичної сцени. На жаль, у нас це поки що неможливо.

Враховуючи вищесказане, Борис Леліч Олійник, я який провів постанову Верховної Ради з огляду на вимоги, в якому запропонували конкретні заходи, що диктуються ситуацією. Препрезидентські сили зробили все, щоб не допустити реалізації будь-якого рішення з обговорюваного питання.

Цілою і повільною пронатовських курсу владних неадекватних інсинуацій, намаганнях полати чітку і справжню відповідь, що не існує нічого, як не антидержавницьку, антиукраїнську.

Та коли ми, комуністи, представники інших прогресивних сил протестуємо проти намагань нових представників на світові панування нав'язати свою волю суверенній Республіці Югославії і всьому світові, на свій розсуд визначати, чок карати і чок милувати;

коли ми вимагаємо приминення агресії, яка може виникнути пожежі у всій Європі і становить реальну безпеку для нашої країни;

коли б'ємо на сполух з приводу тяжких ударів, завданих неадекватними політиками по обороноздатності нашої Вітчизни, коли ми заохочуємо оборону промисловості, коли виступаємо проти неадекватної, антинациональної за своєю суттю політики, яка перетворює Україну на фактичну колонію заохочує військову інтервенцію;

то хіба це не державнича позиція, не проукраїнська позиція? Комуністи дотримувалися і дотримувалися саме такої позиції, бо вона повною мірою відповідала корінним інтересам України, її народу.

Георгій КРЮЧКОВ, голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони.

У номер
✓ **Вінниця**

Молоді, та не зелені

Двома оригінальними винаходами відзначилися члени маю Академії наук — одиницями класики Олексій Суховес із райцентру Бар та Володимир Гуз з Ладизина Тростянецького району. Вінницький технічний університет, де юні винахідники представляли свої розробки, відзначив їх дипломами, що дають право вступити до названого вузу без складання вступних іспитів.

Створена О. Суховесом комп'ютерна гра принципово відрізняється від нині існуючих: дає можливість оцінювати ситуацію не інтуїтивно, а на основі конкретних економічних знань. А ось «Біофотоконструктивний комплекс для птахівництва», автором якого є В. Гуз, буде випробувано на птахомисливих «Тулчинський».

Спеціалістів зацікавила пропонування схема скорочення терміну відгодівлі молодняку з 90 до 60 днів. Режим «короткого дня» обіцяє збільшення виходу яєць на 15–20%.

✓ **Донецьк**

Сало — воно і під землею сало

Відновити систему забезпечення підземним харчуванням — таке завдання отримали директори вугільних підприємств Донецької області від районного міністерства та обласної держадміністрації. Механізм фінансування теж знайдено: кожна шахта віднакопичуватиме певну кількість палива до держрезерву і за отриманими коштами годуватиме робітників у кредит — під майбутню зарплату.

Необхідність такої послуги ні в кого сумніви не викликає. Проте реакція на ціну шахтарського «тормозка» — три гривні — була далека від захоплення. Директори та профспілкові лідери стверджують, що така сума виявиться «непідприємною» для більшості робітників. Тож поки що вирішено максимально уникати торговельних накруток, відлучати на підприємствах можливість догуляти хоч б частину вартості продукту, а в самому «тормозку» заради економії спробувати замінити ковбасу салом.

✓ **Житомир**

Знову до бабки-шептухи?

71 відсоток дітей, які померли торік в Житомирській області, не дожили до року, — з села. А чи легко розкозуються на допомогу дорослим селянам, якщо в 33 амбулаторіях — жодного лікаря, в 19 фельдшерсько-акушерських пунктах — жодного медпрацівника? 106 таких пунктів досі без телефонів. У багатьох немає навіть холодування. То де ж зберігатиме ліки?

✓ **Рівне**

Нагадала про себе «Архівна» хвороба

Випадків захворювань на черевний тиф у місті Сарни, як стверджують лікарі, не було понад десять років. А тому що недугу віднесли до «архівних». Однак хвороба знову нагадала про себе: у центральну районну лікарню госпіталізовано трьох дорослих членів однієї сім'ї та хлопчика, які жилали сире молоко.

✓ **Суми**

Чергова подачка?

У пенсіонерів Сумщини маленьке свято: під час останнього візиту Прем'єр-міністра Пенсійний фонд України зволіє переказати області 5 мільйонів гривень. Мізер — порівняно з державною заборгованістю, але, як кажуть, на «бездібі» і рак риба. Бідні пенсіонери раді-радісенькі і пни криктам. І тепер з нетерпінням чекають чергової «весілля козарку» на чолі з главою уряду, а з ним і чергової подачки.

✓ **Фотофакт**

Унікальна розробка вчених і фахівців столичного державного науково-технічного центру артилерійсько-стрілецького озброєння — міномет на мотоциклі-всюдиході «Дніпро-16».

Фото Олексія ШИБАНОВА (ДІУА).

Бомби — це завжди сльози

(Початок на 1-й стор.).

Нови-Сад — то, по суті, духовна столиця Югославії. За насиченістю історичними пам'ятками та пам'ятками архітектури, за мистецькими, літературними і науковими кадрами це місто зрівня Кракову чи Лейпцигу. Очевидно, з любові до мистецтва, літератури та історії натовп бомбардував його з особливим натхненням.

Саме в Нови-Саді та його околицях живе (чи жила? — я вже не знаю) найчисленніша громада наших земляків. Ще 11 квітня, на Великдень, мені вдалося пробитися в Нови-Сад, зустрітися з громадою, по можливості хоч заспокоїти: мовляв, Україна не забула їх.

Відаю належне нашому посольству, яке одне з небагатьох не втекло з Белграда. Невеликий колектив його в умовах, наближених до польових, робить усе можливе і неможливе, щоб хоч якось допомогти землякам.

Але від сьогодні я вже не відаю про долю українців і русинів. Вранці прорвався звідти звідсюди: пробили перев'язувальні матеріали. Отже, що там діється, ви здогадаєтесь.

Я знаю: Червоний Хрест готує гуманітарну допомогу страждальцям. Але урядові верхи просто зобов'язані діяти рішуче, хоча б у захист рідної діаспори, хоча б припинити діяти Сербії, Косово-Метохії, незважаючи на національність. Топач, що здравний Криму майже порожній.

Отуди викликають деякі наші вітчизняні мас-медіа і певні телешоу, які цинічно, з близькосерйозним сарказмом буквально блязнуть на крові безвинних, з кривим осміхком глузують зі слів янства, зурвано розгучує із святого поняття «Косово — коликса сербів». Потяг до рідного гнізда, почуття вітчизни — це нормальне почуття нормального громадянина, у якої під лівим крилом б'ється серце, а не свинцеве кілце «ібі бене, ібі ратіа», себто «де добре, там і вітчизна» — улюблене гасло особин без розум-п'ямені.

А що їм горе людське, коли вони відбрюлюють сріблякині інозем-

ного походження? Певно, вони так само сміятимуться, ведучи репортажі з-поза меж України, коли, не дай Бог, над нами розколеться небо.

Виповнюється місяць від початку «мировотворч» місій НАТО в Югославії та Косово-Метохії, що зловісно збігається з 50-літнім югославським альянсом, який зустрічав югославською «високими показниками». Вражає скромність, з якою «мироносці» примовчують свої «видатні перед'юлейні досягнення».

Я абсолютно згоден з Наталією Михайлівною Вітренко: там справді реалізується тактика випаленої землі. Уже на 19 квітня «втізці» НАТО 7 тисяч разів розпинали бомбами і томагавками Югославію і, «закісуючи» албанців та сербів від тоталітаризму, демократично скинули їм на голову 6 тисяч тонн вибухівки, посланців від тої світ близько тисячі «влячків» громадян, а кілька тисяч, конаючи від ран, збираються тули ж.

Заодне «мировотворці» зруйнували 11 і пошкодили 13 мостів, 12 залізничних магістралей і вокзалів, 6 автошляхів, 7 аеродромів, десятки тисяч господарських і житлових об'єктів, сотні фабрик і заводів, полишивши без шматка хліба понад 2 мільйони робітників та їхніх родин. Знищили 13 лікарень, близько 200 шкіл, зруйнували майже всю телекомунікацію. Як прайворні християни «євстиали» бомбами і ракетами 16 деревних монастирів та інших релігійних осередків. І вже як духовно щепрі демократи зруйнували 8 всесвітньо знаних культурно-історичних пам'яток.

А щоб сербам, чорногорцям і албанцям і всій Європі легше дихалося, врізали бомбами з домішками урану по нафтопереробних та хімічних заводах і складах, внаслідок чого всі ці високотоксичні речовини, разом з домішками послабленого урану, отрупили не тільки повітря Югославії, а вже зареєстровані в атмосфері Греції, Албанії, Італії, Болгарії, Македонії, Угорщини, Австрії. Себто до гуманітарної додали ще й екологічну

Виступ голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах і зв'язках з СНД Бориса ОЛІНІКА на пленарному засіданні Верховної Ради 23 квітня 1999 року

катастрофу. Це вже особливий «дарунок» супердержаві своїм європейським сателітам.

Ковбам не вперше свистякувати свої темні юлейі, похрускуючи черепами скальпованих ними ж народів і племен. Для їхнього вишуканого уха вибухи бомб і ракет в Югославії — найкращий музичний супровід.

Але як себе почувати на цьому бенкеті сатани європейці, в яких уже горить оселя, як почуватися наші достойники, об тім вони розкажуть нам після повернення.

За вселюдською історією відбулося понад 14 тисяч війн. Тільки в цьому столітті — дві світові. Завжди після таких катастроф збиралася голова урядів і парламентів, щоб виробити повеностний статус, тобто розподілити свої ролі: після першої — Ліга націй, після другої — Організація Об'єднаних Націй. Трагічна помилка світового співтовариства в тому, що такого зібрання глав держав не відбулося після третьої світової «холодної війни», оскільки з'явилася нова конфігурація, з'явилися нові суверени, треба було виробити нову модель колективної безпеки в Європі. І, можливо, не сталося б такого нещастя, яке трапилося нині. Ця ініціатива звучала з боку України, в її розробці брав участь Олександр Олександрович Мороз. Вона пройшла всі інстанції Ради Європи, затверджена бюро.

Адже, на жаль, виконавчі структури, поставивши на те, що в нас відбуваються вибори, заблюкавали цю ініціативу.

Так що, шановні колеги, нам треба робити все можливе, щоб узаконити цю бойню і, нарешті, всетакі провести ініціативу України всесвітньому масштабі. Бо ми як держава, що перша в світі позбулася ядерної зброї на радість нашим друзям далекою, маємо моральне право саме на вироблення такої моделі. І, звичайно, у цій моделі місця Північноатлантичному альянсу не може бути, оскільки ця злочинна організація, порушивши всі міжнародно-правові, суто людські, морально-етичні норми, не може бути членом колективної безпеки.

Працювати треба

У АН-70 з'явився ще один інвестор

Коли розпочнеться серійне будівництво літаків АН-70? Це питання вже давно цікавить фахівців та громадськість. Але все упирається в можливі інвестиції у проєкт. Тому повідомлення про нового інвестора обнадійливе. Йдеться про те, що партнером самарського заводу «Авіакор», який спеціалізується на виробництві пасажирських та військово-транспортних літаків і є учасником спільного українсько-російського проєкту «Середньотранспортний літак» стала відвідана група «Сибірський алюміній». Вона готова співпрацювати не лише в проєкті серійного виробництва «сімдесятки», а й у випуску пасажирського літака АН-140. До групи входять такі підприємства, як Самарський металургійний та Саянський алюмінієвий заводи, що постачатимуть для АНів комплектуючі деталі та алюмінієві прокат.

Фахівці вважають, що приєднання до проєкту з виробництва АН-70 «Сибірського алюмінію» допоможе також просунути цю машину на внутрішній російський ринок, сміність якого, за оцінками Міністерства оборони РФ, — приблизно 200 літаків такого класу.

До речі, ця група вже має досвід співробітництва з українськими підприємствами. Разом з підприємством «Південнаш» вона брала участь у міжнародному космічному проєкті «Морський старт». Також свого часу інвестувала у Міколайівський глиноземний завод 20 млн. доларів США.

Входження групи в проєкт серійного виробництва АН-70 говорить саме за себе. Крім цього, як заявив агенції «Інтерфакс-Україна» президент групи Олег Дерипаска, «Сибірський алюміній» має намір спорудити в Україні завод з виробництва алюмінієвої тари.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

«Про деякі заходи у зв'язку з відзначенням 54-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні»

Верховна Рада України постановляє:

1. Комітет Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів внести на розгляд Верховної Ради України у травні 1999 року законопроекти, в тому числі про внесення змін до чинного законодавства, щодо посилення соціального захисту та розв'язання нагальних матеріально-побутових проблем ветеранів війни для розподілу їх у першочерговому порядку.
2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України внести у червні 1999 року на розгляд Верховної Ради України проект Державної програми забезпечення житлом усіх учасників та інвалідів Великої Вітчизняної війни, сімей загиблих, які перебувають на обліку потребуючих поліпшення житлових умов, у строк не пізніше 2005 року.
3. Провести 7 травня 1999 року о 9-й годині зустріч керівництва Верховної Ради України, керівників фракцій і груп народних депутатів України з представниками громадських організацій ветеранів війни. Вручити групі ветеранів війни від імені Верховної Ради України подяки та цінні подарунки.
4. Розпочати пленарний день 7 травня о 10-й годині з урочистого засідання, на яке запросити ветеранів війни, представників громадськості, дипломатичний корпус. Доручити Голові Верховної Ради України Ткаченку О. М. виступити з доповіддю про 54-ту річницю перемоги у Великій Вітчизняній війні. Вважати за необхідне прийняти Звернення Верховної Ради України до українського народу з нагоди цієї визначної дати.
5. 7 травня 1999 року о 12-й годині всім складом Верховної Ради України покласти квіти до пам'ятника Вітчизні Слави на мотелі Неподалому солдата та пам'ятника генералові армії Ватутіну М. Ф.
6. 7 травня о 16-й годині делегації Верховної Ради України у складі представників усіх фракцій і груп народних депутатів України відвідати госпіталь інвалідів Великої Вітчизняної війни у селищі Пуша-Водія (м. Київ). Управління справами Верховної Ради України закупити продовольчі набори, ліки та лікарські засоби, організувати святковий концерт для ветеранів війни, які перебувають в госпіталі на лікуванні. З метою покриття витрат на ці цілі перерахувати односторонній заробіток народних депутатів України.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до деяких законів України щодо здійснення окремих виплат органами соціального захисту населення»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до деяких законів України такі зміни:
1. Перше речення частини п'ятої статті 48 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178, № 37, ст. 543) вилучити в такій редакції: «Щорічна допомога на оздоровлення виплачується громадянам за місцем їх проживання органами соціального захисту населення».
2. Статті 19, 25, 37 і 55 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 5, ст. 21) вилучити в такій редакції: «Стаття 19. Органи, що призначають і здійснюють виплату допомоги Одноразова допомога при народженні дитини призначається і виплачується органами соціального захисту населення за місцем проживання одного з батьків».
- «Стаття 25. Органи, що призначають і здійснюють виплату допомоги Допомога по догляду за дитиною до досягнен-

ня нею трирічного віку призначається і виплачується органами соціального захисту населення за місцем проживання особи, яка здійснює догляд за дитиною».

«Стаття 37. Органи, що призначають і здійснюють грошові виплати Грошові виплати матерям (батькам), зайнятим доглядом трьох і більше дітей віком до 16 років, призначаються і виплачуються органами соціального захисту населення за місцем проживання. Виплати призначаються і виплачуються одному з батьків».

«Стаття 55. Органи, що призначають і здійснюють виплату допомоги Допомога на дітей віком до 16 років (учнів — до 18 років) призначається і виплачується органами соціального захисту населення за місцем проживання. Допомога призначається і виплачується одному з батьків».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
25 березня 1999 року.
№ 563-XIV.

Згідно з Регламентом Верховної Ради,
закони та інші акти, наукові в «Голосі України»,
є офіційною публікацією.

м. Київ,
21 квітня 1999 року.
№ 608-XIV.

Полтавський слід «Донецької справи»

Починуючи написання цієї статті стала несправедливість, допущена щодо багатостороннього трудового колективу «Білозерського металургійного заводу» (БМЗ), який становить містоутворююче підприємство м. Єнакієве.

У пресі було опубліковано статті Н. Павленка («Голос України» від 23.02.99 р.) та Я. М. Зейкина («Закон і бізнес» від 27.02.99 р.), в яких автори в один голос висловлювали неприйняття з приводу розв'язання конкретного господарського спору між СП «АМГ» (м. Київ) та «ЕМЗ» на користь останнього. Згадані пани подавали факти у такому контексті і в такій емоційній формі, що у негдованого читача й справді могла скластися думка: арбітражні справи провадились з порушенням чинного законодавства.

Уточнимо суть спору. Відповідно до договору «АМГ» мало постачати «ЕМЗ» окатиші, а «ЕМЗ» в обмін відвантажувати металопродукцію. «АМГ» своїх договірних зобов'язань не виконало, зате звернулося до арбітражного суду Донецької області з позовом до «АМГ» (арбітражна справа № 114/1-1), у свою чергу, «ЕМЗ» подало зустрічний позов про визнання завершеного договору недійсним (арбітражна справа № 2/9а). Після тривалих судових проваджень обидві арбітражні справи (названі паном Павленком «Донецькою справою») виграє «ЕМЗ».

Позицію «ЕМЗ» з приводу недов'єктивності газетних публікацій, що висвітлювали результати зазначених вище арбітражних справ, уже було викладено в «Голосі України» від 21.04.99 р. Проте, як то кажуть, усе тече, все мінється. Не стала винятком і «Донецька справа», яка з ініціативи СП «АМГ» планоно переросла в «Полтавську справу». А саме: СП «АМГ» порушило в арбітражному суді Полтавської області арбітражну справу № 3/47 одразу проти двох відповідників «Полтавського прично-збагачувального комбінату» («ПЗК») та «ЕМЗ». Предмет спору — та сама партія окатишів, яка була предметом спору в арбітражній справі № 114/1-1. Тільки тепер основою, відповідно до якої її нібито поставлено «ЕМЗ», став не договір № 6878, визнаний арбітражним судом Донецької області недійсним, а договір № 9/88, укладений між «ПЗК» та СП «АМГ». На думку СП «АМГ», цей договір є договором на користь третьої особи, якою називається «ЕМЗ». Але знову ж таки у «Полтавській справі», як і в «Донецькій», СП «АМГ» не стало переобтяжувати себе поданням якихось доказів. Тож арбітражний суд Полтавської області давні відмовляв СП «АМГ» у прийнятті справи до провадження. Але навіть коли він все-таки прийняв її, то за результатами першого засідання у своїй постанові від 12.03.99 р. був змушений зобов'язати СП «АМГ» надати документальні докази наявності в нього права вимог до «ЕМЗ», оскільки договір про уступку права вимог № 10/184-6, на основі якого будуються претензії СП «АМГ», стосується не «ЕМЗ», а іншого боржника — «ПЗК».

Що ж до самої позовної заяви СП «АМГ», надісланої до арбітражного суду Полтавської області, то в ній немає конкретних номерів документів і дат, на які посилається СП «АМГ». Тому неможливо зрозуміти, про що йдеться: про який саме акт взаємозалучу, про який саме лист, договір тощо. Зокрема, СП «АМГ» висувало до «ЕМЗ» дві претензії, які було складено на різні суми, мистили посилання на різні договори і мали відмінності в туманніти тих самих фактів. В результаті стає незрозумілим, на якому саме договорі і на якій претензії ґрунтуються позовні вимоги до «ЕМЗ». Таке введення в оману «ЕМЗ» щодо предмета і обставин спору можна було б, звісно, пояснити відсутністю у представників СП «АМГ» досвіду провадження арбітражних справ. Проте адвокат Я. Зейкан, котрий представляв інтереси «АМГ», у своїй статті зазначає, що стаж його адвокатської практики понад двадцять років. Тож казати про відсутність досвіду доводиться.

Дивлячись інше. СП «АМГ» відночас з арбітражною справою № 3/47, що її розглядають у м. Полтаві, й далі оскаржує рішення арбітражного суду Донецької області за справами № 114/1-1 і 2/9а. Проте, як зазначалося, в основі обох арбітражних справ (№ 114/1-1 та № 3/47) покладено ту саму партію окатишів. Тобто СП «АМГ», по суті, вимагає від «АМГ» подвійного відшкодування за ту саму партію окатишів. У цьому зв'язку цікаво було б знати думку представників СП «АМГ» з приводу того, що ж вони розуміють під терміном «шахрайство». І як тут не згадати вислів, який пролунав майже однаково в статтях обох авторів: «невже припустимо, щоб в одному й тому самому суді сторона спочатку стверджувала в офіційних документах, одне, а потім в інших офіційних документах — діаметрально протилежне» (цитуюмо за статтею Я. Зейкана). А від тім про що це м? Адже арбітражний суд не один: то був Донецької області, а це — Полтавської. То був договір № 6878, а це договір № 9/88. А ця партія окатишів та сама, то не варто акцентувати увагу на таких дрібницях. Підємо далі. І пан Павленко, і пан Зейкан у своїх статтях замовчують про організаційно-правову форму підприємства «АМГ». А справа в тому, що в арбітражному спорі було задіяно дві самостійні юридичні особи: українсько-андорське спільне підприємство «АМГ» та акціонерне товариство «АМГ». На практиці це означало, що укладо договір № 678 в істотному додому ніж претензії АТ «АМГ» висувало судовий позов у СП «АМГ». Тобто СП «АМГ» уже на початковому етапі розв'язання спору щодо арбітражної справи № 114/1-1 передбачало отримати відшкодування за окатиші, в обхід існуючого порядку. Все, що викладено вище, однак, жодним чином не дивує велими поважних панів Павленка і Зейкина. Іх дивує інше — чому це голова арбітражного суду Донецької області вирішив майже через рік в порядку нагляду з власної ініціативи переглянути арбітражну справу № 114/1-1. Дивно, але доводить пояснювати одному із авторів — адвокату з двадцятирічним стажем, що існує стаття 92 Арбітражно-процесуального кодексу (АПК) України, яка надає право арбітражному суду перевіряти в порядку нагляду законність рішень з власної ініціативи. Що чинна стаття 104 АПК України, в якій зазначається, що рішення можуть бути переглянуті в порядку нагляду не пізніше як через рік з дня їх ухвалення. До речі, Вищий арбітражний суд України, розглянувши заяву СП «АМГ» про перегляд арбітражної справи № 114/1-1, визнає постанову арбітражного суду Донецької області правильною.

Гадая також, що перед публікацією у пресі «розгромних» статей авторам можна було б подивитися загальною практикою перевірки конкретних арбітражних справ арбітражними судами України. А то, коли йти за логікою СП «АМГ», виходить, якщо навіть «АМГ» не бачило такої помилки, то її не потрібно виправляти. Оскільки не зрозуміло, чому її раніше не помітили. В цьому зв'язку було б цікаво дізнатися: чому ж само СП «АМГ», уклавши і нібито виконавши договір № 9/88 ще 1996 р., вирішило «раптом» — майже через три роки — звернутися з претензією до «ЕМЗ». І чому воно аж до 1999 р. взагалі не робило жодних спроб провести договірні зобов'язання врегулювання спору, якщо таким має місце.

На завершення хочемо ще раз повернутися до позовної заяви СП «АМГ» в арбітражний суд Полтавської області як невинного джерела подиву. До речі, про подив. Судячи зі статей П. Павленка та Я. Зейкина «Донецької справи» не почути переважало представників СП «АМГ». Однак це сильне почуття не оминуло й представників «ЕМЗ», особливо коли вони вивчили позовну заяву СП «АМГ» з «Полтавської справи». Виявляється альтернативність вимог, на думку СП «АМГ», полягає в альтернативному викладі у позовній заяві майнових чи немайнових вимог, як це роз'яснює Вищий арбітражний суд України, а у довільному формулюванні відповідей: якщо за окатиші не сплатити «ПЗК», то хай за них платить «ЕМЗ». Виявляється, була усна домовленість між «ЕМЗ» та «АМГ» щодо поставки останньому 9000 тонн металу на суму 5 млн. грн. Звичайно, коментувати дане висловлювання немає сенсу. Дивує лише позиція самого «АМГ», яке нібито вирішило укласти усну угоду на таку суму, а саме з цієї поставки окатишів (адже всі інші багаточисленні договори між «АМГ» та «ЕМЗ» чомусь укладались в письмовій формі), а потім пригадати про цю усну домовленість через три роки і подати позовну заяву до арбітражного суду.

Звичайно, позовна заява містить ще чимало інших моментів. Адже рішення у справі № 3/47 має винести арбітражний суд Полтавської області.

Марина ГРЕБЕНЮК.

Виграли німці — переможе КраЗ

Сильне українсько-німецьке підприємство «Мега Моторс» виграло конкурс на придбання 50 відсотків акцій КраЗу. Тепер СП має виконати ряд зобов'язань: погасити кредити, бюджетні борги. Нинішній рік для підприємства може стати переломним: насамперед завдяки розширенню спільних виробництв із чехами, італійцями, турками, росіянами, подальшій реструктуризації дочірніх підприємств. Очікується, що нинішнього року з конверсія зійде щонайменше 3 тисячі автомобілів.

План реструктуризації — дещо продати

У зв'язку з тим, що до квітня цього року ДЕУ останнім часом почали надходити запитання від представників засобів масової інформації щодо планів ДЕУ групи з реструктуризації та поліпшення своєї фінансової структури, керівництво ДЕУ вважає за необхідне інформувати про плани корпорації.

ДЕУ група повідомила про новий план реструктуризації, який узгоджується з програмою економічних реформ уряду, і про те, що її зусилля буде спрямовано на розвиток автомобільної промисловості. Додатковий план реструктуризації полягає в тому, щоб продати високоприбуткові компанії, наприклад, підрозділи ДЕУ Хеві Індустріз, які займаються кораблебудуванням і виробництвом вантажних автомобілів, а також готель «Хілтон», щоб поліпшити фінансовий стан групи.

Напрямы — автомобільна промисловість

Завдяки цим додатковим заходам ДЕУ сподівається одержати приблизно 6 мільярдів доларів США і довести фінансову структуру до стану розвинених корпорацій. ДЕУ група ставить як свою мету стати фахівцем і якомога збільшити міжнародну конкуренцію в автомобільній промисловості.

ДЕУ продатиме: кораблебудівний підрозділ ДЕУ Хеві Індустріз за 4 мільярди доларів США; підрозділ ДЕУ Хеві Індустріз з виробництва автобусів та вантажників за 900 мільйонів доларів США; цементний завод у Шандонзі; готель «Хілтон» за 240 мільйонів доларів США; цінні папери ДЕУ в корейському Дайнерз Клуб за 966 мільйонів доларів США, п'ять інших компаній.

ДЕУ також продатиме цінні папери, що належать особисто голові Кіму, на 240 мільйонів доларів США і вкладе всю суму в підрозділ ДЕУ, який займається виробництвом автомобілів.

Частинною цілі реструктуризації є те, що з кінця минулого року ДЕУ почала відділяти керівників семи компаній і 34 внутрішніх дочірніх компаній для того, щоб сконцентруватися на автомобільній промисловості, торгівлі, фінансуванні й деяких інших галузях важкої індустрії.

Тепер перешкод немає

Вирівавши додатковий план реструктуризації, ДЕУ очікує зменшення співвідношення боргу до власного капіталу до 200 відсотків і збиратися стати групою, яка займається автомобільною промисловістю та експортом.

Не станеться жодних змін чинного статусу правників ДЕУ, залучених до плану реструктуризації.

ДЕУ має намір серйозно й довго працювати в Україні, і в українських партнерів немає абсолютно жодного приводу для турботи щодо фінансової, науково-технічної та виробничої могутності й стабільності ДЕУ. Візит голови ДЕУ групи пана Кіма до Києва і його переговори з Прем'єр-міністром України

В. Пустойтовим показали, що перешкод для подальшої спільної роботи з проектом СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ» тепер немає.

Фото Бориса ДВОРНЮКА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Верховна Рада України постановляє: Внести до Закону України «Про Цивільну оборону України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 14, ст.124) такі зміни:

1. Частиною першу преамбули викласти в такій редакції:

«Кожен має право на захист свого життя і здоров'я від наслідків аварій, катастроф, пожеж, стихійного лиха та на вимогу гарантії забезпечення реалізації цього права від Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, керівництва підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування».

2. У частині другій статті 1:

в абзаці другому слово «державної» виключити;

абзаці третій включити в такій редакції:

«органи повсякденного управління процесами захисту населення у складі міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, керівництва підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування»;

доповнити частину абзацами такого змісту:

«центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи»;

курси та навчальні заклади підготовки і перепідготовки фахівців та населення з питань цивільної оборони;

служби цивільної оборони».

3. Статтю 3 викласти в такій редакції:

«Стаття 3. Керівництво цивільною обороною України відповідно до її побудови покладено на Кабінет Міністрів України, міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Рату міста Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, керівників підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування».

Начальником цивільної оборони України є Прем'єр-міністр України, а його заступником — керівник центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, начальника цивільної оборони Автономної Республіки Крим є Голова Ради Міністрів Автономної Республіки Крим; начальниками цивільної оборони згідно з адміністративно-територіальним устроєм України є голови місцевих державних адміністрацій; начальниками цивільної оборони в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, на підприємствах, в установах і організаціях є їх керівники.

Безпосереднє виконання цивільної оборони України здійснюється постійно діючими органами управління у справах цивільної оборони, у тому числі створеними у складі підприємств, установ і організацій силами та службами цивільної оборони.

Завдання, функції та повноваження органів управління у справах цивільної оборони визначаються цим Законом і Положенням про органи управління у справах цивільної оборони, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Органи управління у справах цивільної оборони, які входять до складу місцевих державних адміністрацій, є підрозділами подільного підпорядкування».

Назву розділу II викласти в такій редакції:

«ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ».

5. Стаття 4, 5 і 6 викласти в такій редакції:

«Стаття 4. Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення заходів щодо попередження надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків;

розподіляє міста і території за групами, а юридичних осіб — за категоріями щодо реалізації заходів з цивільної оборони».

створює резерви засобів індивідуального захисту і майна цивільної оборони, матеріально-технічних та інших фондів на випадок надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час, а також визначає їх обсяг і порядок використання;

вживає заходів щодо забезпечення готовності органів управління у справах цивільної оборони, сил і засобів цивільної оборони до дій в умовах надзвичайних ситуацій;

створює єдину систему підготовки органів управління у справах цивільної оборони, сил цивільної оборони та населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій;

визначає порядок створення спеціалізованих професійних та неспеціалізованих пошуково-рятувальних формувань;

«Про внесення змін до Закону України «Про цивільну оборону України»

задовольняє мобілізаційні потреби військ, органів управління у справах цивільної оборони та установ цивільної оборони.

Стаття 5. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад в межах своїх повноважень забезпечують виконання питань цивільної оборони, здійснення заходів щодо захисту населення і місцевостей під час надзвичайних ситуацій, сприяють органам управління у справах цивільної оборони у виконанні покладених на них завдань.

Стаття 6. Центральний орган виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи:

забезпечує здійснення державної політики в сфері цивільної оборони, захисту населення і місцевостей від наслідків надзвичайних ситуацій, попередження цих ситуацій;

організує розроблення і здійснення відповідних заходів з цивільної оборони; керує діяльністю підпорядкованих йому органів управління у справах цивільної оборони та спеціалізованих формувань, військами цивільної оборони;

здійснює контроль за виконанням вимог цивільної оборони з моменту готовності сил і засобів цивільної оборони, проведенням рятувальних та інших невідкладних робіт у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

координує діяльність центральних органів виконавчої влади, Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів місцевого самоврядування та юридичних осіб щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, проведення пошуку і рятувальних заходів;

здійснює оповіщення населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації, забезпечує належне функціонування відомчих територіальних і локальних систем оповіщення; здійснює навчання населення, представників органів управління і сил цивільної оборони з питань захисту і дій у надзвичайних ситуаціях;

організовує фінансове і матеріально-технічне забезпечення військ цивільної оборони, пошуково-рятувальних та інших підпорядкованих йому спеціалізованих формувань;

створює згідно із законодавством підприємства з виробництва спеціального обладнання, засобів захисту населення і контролю тощо.

6. Статтю 7 виключити.

7. У статті 8:

частину першу викласти в такій редакції:

«Стаття 8. Керівництво підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування забезпечує своїх працівників засобами індивідуального та колективного захисту, організовує виконання спеціальних функцій, надає сили для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та забезпечує їх готовність до практичних дій, виконуючи інші заходи з цивільної оборони і несе пов'язані з цим матеріальні та фінансові витрати в порядку і обсягах, передбачених законодавством».

частину другу доповнити словами «в обсягах, передбачених відповідними нормативно-правовими актами»;

у частині третій слова «від аварій» замінити словами «від наслідків аварій на цих об'єктах».

8. Частину другу статті 9 викласти в такій редакції:

«Війська цивільної оборони підпорядковуються керівництву центральних органів виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи».

9. У статті 10:

частину першу викласти в такій редакції:

«Стаття 10. Для виконання специфічних робіт, пов'язаних з радіаційною та хімічною небезпечкою, значимим руйнуванням наслідком землетрусу, аварійних ситуацій на нафтогазодобувних промислах, проведення профілактичних та відновлювальних робіт, у тому числі й поза межами України, у встановленому законодавством порядку можуть створюватися спеціалізовані формування, що підпорядковуються центральному органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи»;

у частині другій слова «за Статутом, який» замінити словами «згідно з Положенням про Цивільну оборону України, яким».

10. Частину першу статті 11 викласти в такій редакції:

«Стаття 11. Невосновані формування цивільної оборони створюються в областях, районах, містах Києві та Севастопо-

полі, на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності і підпорядкування у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

11. Статтю 12 викласти в такій редакції:

«Стаття 12. Для забезпечення заходів з цивільної оборони, захисту населення і місцевостей від наслідків надзвичайних ситуацій і проведення спеціальних робіт у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, місцевих державних адміністраціях, на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності і підпорядкування створюються спеціалізовані служби цивільної оборони: енергетичні, захисту сільськогосподарських тварин і рослин, інженерні, комунально-технічні, матеріального забезпечення, медичні, оповіщення і зв'язку, протипожежні, торгівлі і харчування, технічні, транспортного забезпечення та інші. Для проведення евакуаційних заходів в умовах надзвичайних ситуацій на базі місцевих державних адміністрацій створюються евакуаційні комісії».

Організаційні засади створення служб цивільної оборони та евакуаційних органів, їх завдання, функції і повноваження визначаються у Положенні про Цивільну оборону України».

12. До статті 12 Закону статтю 12' такого змісту:

«Стаття 12'. Контроль за дотриманням вимог законодавства з питань цивільної оборони органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування, керівниками підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування здійснюється центральним органом виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи».

13. Статтю 13 викласти в такій редакції:

«Стаття 13. Фінансування заходів з цивільної оборони здійснюється за рахунок відплати державного та місцевого бюджетів, а також коштів підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування згідно з законодавством України».

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування відраховують кошти на проведення заходів щодо навчання та захисту населення і місцевостей, включаючи витрати на утримання і підготовку територіальних органів управління у справах цивільної оборони та формувань цивільної оборони, призначених для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, згідно з законодавством України».

Фінансування цивільної оборони, що потребує капітальних вкладень (включаючи будівництво захисних споруд, складів для зберігання техніки та майна цивільної оборони, створення пунктів управління, систем оповіщення), здійснюється відповідно до загального порядку фінансування капітального будівництва».

14. У статті 14:

у частині першій слова «Державним комітетом з питань матеріальних ресурсів та Міністерством економіки України» замінити словами «центральними органами виконавчої влади, уповноваженими з питань матеріальних ресурсів та економіки»;

доповнити статтю частиною третьою такого змісту:

«Центральний орган виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи є державним замовником продукції, послуг та робіт для забезпечення потреб цивільної оборони».

15. У статті 15:

частину другу доповнити словами «та інших нормативно-правових актів»;

у частині третій слово «Республіки Крим» замінити словами «Автономної Республіки Крим»;

у частинах третій, четвертій і п'ятій слово «державної» виключити;

у частині п'ятій:

слова «Рада Міністрів Республіки Крим» замінити словами «Рада Міністрів Автономної Республіки Крим»;

після слів «органи управління» і «цивільної оборони» доповнити відповідно словами «у справах» та «транспортними засобами».

16. У частині першій статті 17 слова «Уряд України» і «Штаб Цивільної оборони України» замінити відповідно словами «Кабінет Міністрів України» та «центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи».

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ, 24 березня 1999 року.

№ 555-ХІV.

Кожен має право на захист

«Про війська Цивільної оборони України»

ЗАКОН УКРАЇНИ

РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Війська Цивільної оборони України є спеціалізованим військовим формуванням, які підпорядковуються керівнику центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи і призначені для захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій, спричинених аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією, епізою, епіфітотом, великою пожежою, застосуванням засобів масового знищення або можуть призвести до людських і матеріальних втрат, ліквідації їх наслідків та виконання інших передбачених законом завдань.

Стаття 2. Основними завданнями військ Цивільної оборони України є:

- здійснення заходів щодо підтримання органів управління, сил і засобів військ Цивільної оборони України в стані постійної готовності до виконання поставлених завдань;

- проведення рятівних та інших невідкладних робіт у зонах надзвичайної екологічної ситуації, осередках ураження та районах стихійного лиха;

- проведення протехнічних робіт, пов'язаних із знешкодженням вибухонебезпечних предметів;

- сприяння Збройним Силам України в обороні України, захисті її суверенітету, територіальної цілісності і недоторковості.

Стаття 3. Діяльність військ Цивільної оборони України базується на принципах:

- гуманізму і милосердя, пріоритетності завдань рятівного життя та збереження здоров'я людей і природного середовища в разі виникнення надзвичайних ситуацій;

- поваги до людської праці і свобод;

- забезпечення безпеки людей у разі проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

- додержання екологічної безпеки;

- посилення засад добровільності комплексування та загального військового обов'язку.

Стаття 4. Війська Цивільної оборони України будуються на засадах:

- централізованого керівництва;

- колегіального розроблення рішень і єдиного підходу до їх виконання;

- додержання військової дисципліни;

- законності;

- гласності та збереження державної таємниці.

Діяльність будь-яких політичних партій і рухів у військах Цивільної оборони України та членство в них військовослужбовців забороняється.

Стаття 5. Правовою основою діяльності військ Цивільної оборони України є Конституція України, Закон України «Про Цивільну оборону України», цей Закон та інші приписи відповідно до цих законів нормативно-правові акти.

Стаття 6. До складу військ Цивільної оборони України входять військові з'єднання, частини і підрозділи, навчальні військові частини і підрозділи, органи управління військ, органи виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи і за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України та відповідно місцевому державному адміністративному або органу місцевого самоврядування.

Стаття 7. Кабінет Міністрів України:

- забезпечує виділення озброєння, військової та спеціальної техніки, інших матеріально-технічних засобів, необхідних для функціонування військ Цивільної оборони України;

- активне заходів до забезпечення готовності органів управління, сил і засобів військ Цивільної оборони України до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

- становить міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевим самоврядуванням, підприємствам, установам і організаціям незалежно від форм власності і підпорядкуванням завдання з підготовки та передачі згідно з законом військам Цивільної оборони України транспортних засобів, засобів зв'язку та інших матеріально-технічних засобів у разі прийняття рішення про загальну або часткову мобілізацію введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації.

Стаття 8. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади України подають відповідно до законодавства необхідну матеріально-технічну допомогу військам Цивільної оборони України під час виконання ними завдань щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Посадові особи органів управління всіх видів транспорту забезпечують позачергове перевезення особового складу, озброєння, військової та спеціальної техніки військ Цивільної оборони України у разі виконання ними завдань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій.

Виконання міністерствами та іншими органами виконавчої влади обов'язків щодо подання військам Цивільної оборони України необхідної матеріально-технічної допомоги та відшкодування витрат здійснюється у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень:

- розглядають пропозиції центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи щодо формування та розміщення військових з'єднань, частин і підрозділів військ Цивільної оборони України на відповідних територіях;

- сприяють розв'язанню завдань забезпечення життєдіяльності військ Цивільної оборони України, організують у встановленому порядку поставку військам замовленої продукції і послуг комунальних послуг, подають інші документи;

Стаття 10. Війська Цивільної оборони України під час виконання поставлених завдань зобов'язані:

- брати участь у заходах, спрямованих на попередження надзвичайних ситуацій;

- отримувати і засоби, призначені для попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

- виконувати аварійно-рятувальні та інші невідкладні заходи щодо оперативної локалізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у тому числі на територіях держав, з якими укладено відповідні угоди;

- брати участь у локалізації та ліквідації великих лісових і торф'яних пожеж;

- проводити аварійно-рятувальні роботи на територіях, уражених аваріями, обробку населення спеціальною військовою технікою та іншого майна, незараження будівель, споруд і територій;

- забезпечувати своєчасність вантажів, що перевозяться у зонах надзвичайної ситуації як гуманітарну допомогу;

- брати участь у забезпеченні населення, яке потерпело від наслідків надзвичайних ситуацій, продовольством, водами, предметами першої необхідності, тимчасовим житлом, посильною матеріальною допомогою, а також у поданні медичної допомоги;

- брати участь у здійсненні заходів щодо евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей із зон надзвичайної ситуації;

- здійснювати проведення радіаційної, хімічної та неспричинної бактеріологічної (біологічної) розвідки в осередках ураження, зонах зараблення (зараження) і катастрофічного застосування, а також на маршрутах висування до них;

- брати участь у проведенні науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, пов'язаних зі створенням, випробуванням і впровадженням нових технічних засобів, необхідних для захисту території держави та її населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій, а також технологій проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

- брати участь у здійсненні карантинних заходів під час епідемій, епізою та епіфітотів.

Стаття 11. Військовослужбовцям військ Цивільної оборони України для виконання покладених на них обов'язків надається право:

- вимагати від посадових осіб та громадян здійснення заходів щодо захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій, припинення дій, що перешкоджають військам Цивільної оборони України виконувати поставлені завдання;

- проводити оточення (блокування) певних територій, окремих будівель, споруд і об'єктів під час аварій, катастроф, стихійного лиха та пожеж;

- виконувати у разі необхідності засобами зв'язку підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування;

- користуватися поза чергою у разі необхідності всіма видами пасажирського транспорту приміського та міжміського сполучення; тимчасово забороняти або обмежувати рух транспорту та пішоходів поблизу та в межах зони надзвичайної ситуації.

Стаття 12. Війська Цивільної оборони України комплексуються в порядку призову

громадян на військову службу на основі загального військового обов'язку, а також на добровільній основі за контрактом.

Видалення призників для проходження служби у військах Цивільної оборони України проводиться за заявкою центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Перелік посад, які підлягають заміненню військовослужбовцями за контрактом, затверджується керівником центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Добір призників для військ Цивільної оборони України відповідно до закону здійснюється призовими комісіями, військовими з'єднаннями і частинами військ Цивільної оборони України.

Стаття 13. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації офіцерів військ Цивільної оборони України проводиться на відповідних кафедрах військових підготовчих вищих навчальних закладів Міністерства освіти України, у вищих навчальних закладах Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, навчальних закладах інших держав, а прапорщиків, сержантів і елещиків — у навчальних військових училищах і підрозділах військ Цивільної оборони України.

Стаття 14. Умови, порядок і строки проходження служби військовослужбовцями військ Цивільної оборони України, їх статус, права і обов'язки, порядок переміщення служби, присвоєння військових звань, атестація та звільнення із служби визначаються законами з питань проходження військової служби та іншими виданими відповідно до них нормативно-правовими актами.

Стаття 15. Зачування військ Цивільної оборони України до виконання поставлених завдань здійснюється керівником центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи відповідно до законодавства та погоджується з Генеральним штабом Збройних Сил України.

Мобілізаційне розгортання і приведення у бойову готовність військ Цивільної оборони України здійснюється у порядку, передбаченому законодавством, розробленим центральним органом виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи відповідно до законодавства та погоджується з Генеральним штабом Збройних Сил України.

Стаття 16. Зразки форменого одягу військовослужбовців військ Цивільної оборони України затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Трудові відносини працівників військ Цивільної оборони України регулюються законодавством про працю.

Стаття 17. Керівництво військами Цивільної оборони України

Стаття 17. Керівник центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи здійснює керівництво військами Цивільної оборони України, несе відповідальність за правильність їх використання і за виконання поставлених завдань;

видає накази з питань організації діяльності військ Цивільної оборони України;

порушує в установленому порядку клопотання про призначення на посаду та звільнення з посади командувача військ Цивільної оборони України;

призначає за клопотанням командувача військ Цивільної оборони України офіцерів на посади керівників органів управління військами та командирів військових з'єднань і частин;

присвоює військові звання до полковника включно, а також порушує клопотання щодо присвоєння вищих офіцерських звань згідно із законодавством.

Стаття 18. Командувач військ Цивільної оборони України здійснює безпосереднє управління військами і є прямим начальником усього особового складу військ Цивільної оборони України.

Командувач військ Цивільної оборони України:

- вносить пропозиції керівникові центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи щодо удосконалення діяльності та структури військ Цивільної оборони України, проведення організаційних заходів;

- організовує розроблення планів комплексування військ Цивільної оборони України військовослужбовцями, строками призову, а також проводить їх звільнення з військової служби відповідно до законодавства;

- видає накази, директиви, затверджує плани, інструкції та положення, програми навчання у стані постійної готовності до мобілізаційної підготовки військ Цивільної

оборони України, плани розвитку науки з питань цивільної оборони; затверджує штати органів управління військами, військових з'єднань, частин і підрозділів, навчальних військових частин і підрозділів, відповідних кафедр військової підготовки вищих навчальних закладів, носіїв зміни до них у межах встановленої чисельності;

вирішує питання проходження військової служби офіцерами, прапорщиками, а також військовослужбовцями, які проходять службу за контрактом, згідно із законодавством; призначає офіцерів, прапорщиків в заступника командира військової частини включно;

подає в установленому порядку документи щодо нагородження військовослужбовців державними нагородами України;

забезпечує членство в професійній базі і створення належних соціально-побутових умов для особового складу.

Стаття 19. Управління командування військами Цивільної оборони України є структурним підрозділом центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Порядок створення та діяльності підрозділів управління командування військами Цивільної оборони України встановлюється положенням, що затверджується керівником центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Стаття 20. Соціальний і правовий захист військовослужбовців військ Цивільної оборони України та членів їх сімей здійснюється відповідно до законодавства.

Військовослужбовці військ Цивільної оборони України, направлені у службові відрядження, користуються правом позачергового придбання проїзних документів на всі види транспорту та розміщення в готелях на підставі посвідчення про відрядження.

Офіцери військ Цивільної оборони України мають право на першочергове встановлення квартирних телефонів.

Стаття 21. Військовослужбовці військ Цивільної оборони України під час виконання службових обов'язків перебувають під захистом держави. Ніхто не має права втручатися в їх службову діяльність, за винятком спеціально уповноважених відповідно до законодавства органів у посадових осіб.

Закон військ Цивільної оборони України під час виконання ними службових завдань обов'язково для виконання громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, що перебувають в Україні, а також посадовими особами.

Стаття 22. Війська Цивільної оборони України фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 23. Війська Цивільної оборони України забезпечуються озброєнням, військовою та спеціальною технікою, спеціальними засобами, засобами індивідуального захисту особового складу, іншими матеріально-технічними засобами, речовим майном і продовольством у порядку централізованого постачання в системі центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Порядок і норми цього забезпечення встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Спорудження будівель або надання приміщень для розквартирування військ Цивільної оборони України, їх комунального обслуговування та ремонт здійснюються за нормами, встановленими для Збройних Сил України, за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 24. Відомчий контроль за раціональним використанням сил і засобів у військах Цивільної оборони України, з відповідно організаційної структури військ обсягів та характеру покладених на них завдань, а також законність їх діяльності здійснюється керівником центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Державний контроль за діяльністю військ Цивільної оборони України здійснюється відповідно до закону.

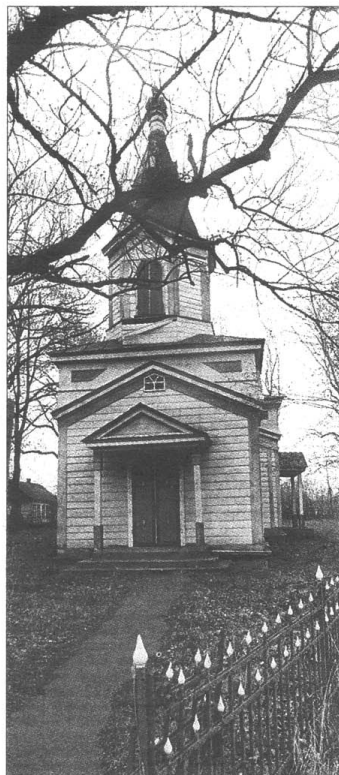
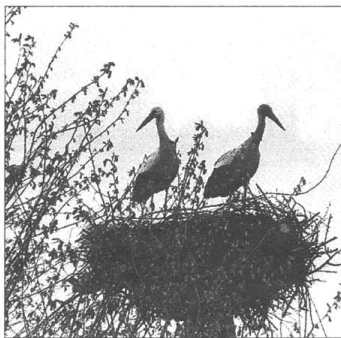
Президент України
Л. КУЧМА

м. Київ, 2
24 березня 1999 року.
№ 556-XIV.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Довга Радуніця баби Насті

(Початок на 1-й стор.).

Там Радуніця в неділю, тому в понеділок особливо порожньо. Але церква відчинена. Замість ікони — репродукція Брюллова під вишитим рушником. А поруч родинні поминальні книжки: сотні рукописних імен, деякі давні, з «ятями». Неподальк бабиної хати гніздо лелек. При нашому наближенні вони полетіли попередити хазяйку. Так само й кіт на бабінім порозі, побачивши нас, пішов до хати: мовляв, прийшли якійсь тут. А собак не видно. Баба по-

тім казала: було багато, але всі померли. Чи страшно тут жити? Хто так не жив, все одно не збагне. «Трудно було робити у колгоспі дояркою, а тепер я зосталась, а начальники, що мучили нас, усі вимерли!» Ми не стали її розчаровувати. Вона й справді без начальників дбає про солярку для лампи, про дрова, сіно, горіх і корову. Лікар — за сім кілометрів і корову до бика — теж туди везти. Цього року Рижукля якраз на Радуніцю заходила до бика, то баба сказала: «Ти що собі думаєш в ота-

кий празник? Хто нас там жде? По-терпи!». Яюсь до баби завітала група голландців, то їй і досі їх школа: чому вони не православні й чому наш Кучма не поверне їх у якусь нормальну віру? А ще питає: «У Сербії союзники є? Чи вона у тій Європі — як оце я отут?» На Радуніцю сюди приїздить з кожним роком усе менше. А у баби Насті й так щодня Радуніця. Є кого згадати, коли ти сам.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Житомирська область.

«Зона обов'язкового відсепення»

Хроніка. Факти. Події

✓ **Белград**

Бомбардування тривають

З четвертого заходу явтовська авіація остаточно зруйнувала Жажинське місто через Дунай в адміністративному центрі багатовищадкової Воєводства — місті Новий Сад. Бомбували й інші об'єкти Нового Саду, кілька сильних вибухів пролунали в місті Сомборі та селі Причевиці. Ударів задували по складах пального підприємства «Югопетрол». У багатьох містах активно діяли засоби ППО югославських збройних сил. Біля міста Зренянина було підбито навіський літак.

✓ **Лондон**

Неофашисти виходять на стейку війни

П'ять осіб отримали поранення внаслідок вибуху бомби в суботу в східній частині Лондона. Очевидно, бомба була всередині автомобіля. Поліція пов'язує цей терористичний акт з активізацією расистських організацій. Влада повідомляє, що відповідальність за вибух укла на себе неофашистська «Комбат-18». Цей вибух стався через тиждень після вибуху бомби на півдні Лондона на пожеволені торгові вулиці. Тоді поранення отримали 39 осіб.

✓ **Тель-Авів**

Нетаньяху не вірить Арафатові

Прем'єр-міністр Ізраїлю Біньямін Нетаньяху заперече свою відповідальність за заморозку мирного процесу на Близькому Сході. В американській газеті «Нью-Йорк таймс» він підтвердив, що готовий йти вперед, якщо палестинці зроблять відповідні кроки в боротьбі з тероризмом. Згідно з газетою, прем'єр-міністр «дав зрозуміти, що неохоче довіряє палестинському лідеру Ясіру Арафатові як партнеру в мирному процесі. Нетаньяху, як і раніше, не вірить у визнання палестинцями Ізраїлю та в їхні мотиви за столом переговорів».

✓ **Москва**

Гурманам — від політиків

Яскравою подією минулого тижня в політичній Москві стало святкування дня народження батька російської ліберальної демократії Володимира Жириновського. 53-річний Володимир Волофович відзначив по-жиринському гучно, сито, піснями, танцями. Ідучи за принципом «все скороминише, а музика — вічна», автор книжкового бестселера «Азбука сексу» презентував черговий свій витвір — пісенний альбом під назвою «Справжній полковник», записаний на партійній музичній студії «ЛДПР-Рекордс». Святкове шоу відбувалося в одному з московських нічних клубів, де повногулі довгоногі дівки в нескромному одязі підспівували й підтанцьовували солдати Жириновському. Міністр оборони РФ наперелоді на народження присвоїв лідеру високе звання полковника, хоча Жириновський стверджує, що він уже давно генерал.

А в холі фракції у Держдумі в урочистій обстановці над звуки духового оркестру журналістам було представлено скульптурну модель пам'ятника вождів ЛДПР: він стоїть на постаменті в довгому пальті й кашкеті «жириншві» та задумливо дивиться в далечінь. Як заявив депутат від ЛДПР, голова комітету думи з геологічних питань Мітфоров, цей пам'ятник-зрадок — зменшений варіант майбутнього двадцятиметрового монумента, що його з часом астановалять на Лубинській площі російської столиці, де раніше Фелікс Дзержинський замислено поглядав на всі жаги сучасної Росії.

За повідомленнями кореспондентів «Гу», агентств «Сінхуа» та «Дойче велле». Фото АП.

Серце співчуває Югославії, та розум...

Наприкінці минулого тижня в Києві побував Голова Сенату Французької Республіки пан Крістіан Понселс. Подорож в Україну стала його першим зарубіжним офіційним візитом. Можливо, він відбуде не є найкращий час: і не стільки для України як Франції, скільки для всієї Європи. Коли в одній з європейських країн прориває війна, хоч-не-хоч, але відносини між країнами комуністично багатого в чому залежать від того, як вони ставляться до конфлікту. Про це йшлося й під час ексклюзивного інтерв'ю, яке пан Понселс дав «Гу» по завершенні візиту.

— Паме Голово, ви обговорювали ситуацію в Югославії з Президентом України, і у Верховній Раді. Чи відчули, що нас розуміють? — Шодо парламенту, то я тільки виклав точку зору Франції і свою власну на ситуацію, що склалася. Ми ніні всі пов'язані: є серце, яке відчуває, і голова, яка думає. Серцем ми пов'язані з народом Югославії, у нас багато спільного в історії. А ось розум наш не може погоджуватися з тим, що наприкінці XX століття в Європі відбуваються етнічні чистки.

Жодна відповідальна людина не може змириться з таким ставленням пана

Милошевича до албанського населення. Бо ж шодь подібне може статися завтра будь-де. Франція намагалася врегулювати це питання за допомогою переговорів. Саме Франції належить ініціатива організації зустрічі в Рамбуйе. На жаль, нічого не вийшло, і навіть під час переговорів Милошевич користався часом, щоб продовжувати чистки. На жаль, на превеликий жаль, армія змушена була заговорити.

І тепер необхідно, щоб усі країни доклали зусиль, аби якнайшвидше вийти на шлях переговорів. Франція та Україна повинні зіграти

певну роль у цьому. Франція завжди показувала, що вона залежить від своїх союзників, пристає на їхні умови. Україна має мудрість, уміючи домовитися з усіма своїми сусідами. Мене зрозуміли і в парламенті, і у президента, що треба разом шукати цей шлях.

— Проте, схоже, не всі депутати ВР згодні з вами?

— У парламенті я не починав дебати, я тільки виклав свою точку зору. Я не міг втручати у внутрішні справи країни. Але те, що сталося в парламенті (частина депутатів, які не згодні з позицією Франції шодо югославської проблеми, залишили зал засідань. — Авт.), для мене було дуже важливо, але вешті-решт засвідчило: у вас вільний парламент і тут можна вільно виявляти свою волю. Це ознака демократизації. Не можна сказати, що таке є у всіх країнах, навіть у тих із республік, які називають себе демократичними.

— А у Франції така практика є?

— Звичайно! — Паме Голово, у Вашингтоні відбувся саміт НАТО, під час якого прийнято нову концепцію альянсу. Напередодні саміту помічник міністра оборони США Франклін

Кramer, заявив, що відтепер НАТО не підтримуватиме дозвіл Ради Безпекки ООН, аби починати військові дії за межами територій своїх країн. Як він до цього ставляється?

— Я залишаю на його сумління відповідальність за цю концепцію.

— Але її підписують всі країни НАТО...

— Значить, будуть дебати... Шодо мене, то я хочу бачити Європу сильною.

— І яку роль в ній може відігравати Україна?

— Вона вже зіграла велику роль. І тому я хотів би, щоб Україну підтримували в її зусиллях економічного розвитку: приклад її мудрості повинен надихати інші демократії. І спільними зусиллями — Франції в Західній Європі та Україні у Східній — ми можемо скоординувати наші дії і досягнути поставленої для себе мети — створення незалежної Європи.

— Незалежної від кого?

— Шоб не було необхідності звертатися по допомогу до сильних країн, які знаходяться поза Європою, у розв'язанні наших проблем. Там, де є воля й бажання, це можливо.

Интерв'ю взяла Наталя ОЛІПЧУК. Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Без претензій на роль сопіста

логу з партнерами і посилити консультативні Ради Євроатлантичного партнерства. Про це йшлося і на зустрічі Україна—НАТО, і на засіданні СЕАП. Партнери, на думку Брюсселя, мають стати у воєнному плані мобільнішими і здатними до ефективних та негайних дій.

Оскільки Україна особливий партнер, то все вищеперераховане стосується і її. Наші держави присвячено ший пункт 28 заключного комюніке. Однак пункт відмінного від попереднього позиції НАТО шодо України, що її відбараємо, зокрема, у хартії, немає. Нас усі також підтримують на шляху реформ, відзначають прогрес у відносинах і вітають мирні ініціативи шодо Косово.

Звичайно, темою номер один Вашингтонського саміту стала косовська проблема. Альянс офіційно змінює в рішення йти до переможного кінця. Вітім, як і Милошевич. До чого в підсумку привело безкомпромісна політика сторін, тут намагатися не думати. Вважати, що повністю бомбардування мають успіх і НАТО просунулося у розв'язанні цієї проблеми. Проте в кулуарах саміту активно поділювали про третю фазу операції і про можливість, хоча й велику небажану, наміченої операції. Було враження, що обговорення деталей етапів приходу миру на багатостраждальну югославську землі давало змогу трохи забути і абстрагуватися

від нинішньої досить безвихідної ситуації. А шоб ні в кого не виникало жодних сумнівів, в основному документі Вашингтонської зустрічі ді НАТО, подібні до воєнної операції у Косово, визначають як «новий рівень міжнародного втручання». Така штука необхідна (для побудови безпечної і благополучного громадянського суспільства).

Внесення в окремий пункт програми саміту зустріч Україна—НАТО, безсумнісно, підвищила авторитет нашої держави. Особливо, коли зважити на нові політичні реалії. У кулуарах теж достеменно цікавилися мирним планом, запропонованим Президентом Леонідом Кучмою. Як наголосив Генеральний секретар альянсу Хав'єр Солана, «НАТО вітає будь-які мирні ініціативи: головне, шоб із результатом було... згода Милошевича виконати п'ять умов Брюсселя». Російські журналісти постійно нагадували про дії Віктора Черномірдіна на ший самій ділянці фронту й питали в Леоніда Кучми, перетнаються мирні ініціативи Києва і Москви чи проходять паралельно. Леонід Данилович сказав: «Україна не претендує на роль сопіста в цьому складному процесі. Головне — досягнення мети. І не окремо Україною або Україною та Росією, а всім разом, включаючи НАТО».

Яна СТАДІЛЬНА. Вашингтон.

У ПАРЕ на одну повноправну делегацію побільшало

Югославська криза буде в центрі уваги чергової сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи, що розпочала свою роботу вчора у Страсбурзі. Делегати парламентів 41 країни—члена Ради Європи обговорюватимуть і ситуацію в Боснії і Герцеговині, виконання зобов'язань Хорватією.

У нинішньому складі Асамблеї засідатиме вперше: до кола країн—членів Ради Європи додалася Грузія. Її делегація змінила статус спеціального гостя на статус повноправного учасника Асамблеї. І сьогодні нас відбудуться одна з найважливіших на сесії подій: урочиста церемонія прийняття цієї держави до РС. Перед делегатами ПАРЕ виступить Президент Грузії Едуард Шеварднадзе. По-

чесними гостями нинішньої сесії також мають бути Президент Албанії Рейхей Медхжани та чеський прем'єр Мілош Земан. А загалом нинішні засідання Асамблеї відбуватимуться з «ювілейним» настроєм і делегати: адже відповідність 50 років з часу заснування Ради Європи.

До Страсбурга прибула делегація Верховної Ради на чолі з її головою Борисом Олійником. Заплановано низку виступів українських представників.

Окрім «основної», цього разу три дні засідатиме так звана Молодіжна асамблея. Участь у її роботі візьмуть майже 300 молодих людей з усієї Європи. Від України на цих засіданнях має бути наймолодший депутат Верховної Ради Андрій Звонарж.

Анатолій МАРЦИНОВСКИЙ.

Прощай, серпастий і молотастий!

З першого травня у Грузії припиняється дії паспортів радянського зразка. До 2001 року ними можна буде користуватися як повсякденними особами, але для поїздки за кордон, у тому числі до країн Східної Європи, громадянам Грузії треба мати окремі документи: паспорт, Коштів одержання паспорта приблизно 30 доларів США.

Тамас ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Колектив Міністерства закордонних справ України висловлює глибоке співчуття заступнику начальника управління Тимофеусу Юрію Володимировичу у зв'язку з передчасною втратою батька Володимира Сергієвича.

У номер
✓ **Кіровоград**

Горить і, певно, горітиме знову

Три доби знадобилося пожежникам, щоб упоратися з вогнем на шахті "Новомиргородської". У гасінні брали участь пожежні підрозділи трьох районів Кіровоградської області. Під впливом хімічних процесів самозайнявся двадцятип'ятиметровий терикон, у якому складалося близько двадцяти тисяч тонн бурого вугілля. Збитки поки що встановити неможливо, але особливу тривогу викликає те, що через деякий час полум'я може спалахнути знову. Єдина можливість уникнути надзвичайної ситуації — терміново вивести складоване на шахті вугілля. Але сьогодні це неможливо, бо у сніг минулого року шахту було закрито як неперспективну. І тепер з усього штату підприємства залишилися лише кілька чоловік, які займаються демонтажем об'єднання.

✓ **Івано-Франківськ**

Древнє місто відлічує століття

Утворено оргкомітет з підготовки до святкування 800-річчя Рогатина, яке відзначатимуть вночі. За розпорядженням голови Івано-Франківської облдержадміністрації передбачено провести ремонт вулиць, фасадів центральної історичної частини міста, площі Рокосала.

✓ **Житомир**

«Пожежним, які врятували світ»

Таким напис зроблено на пам'ятнику, відкритому в Житомирі напередодні 13-ї річниці з часу аварії на ЧАЕС. На мітингу поіменно назвали тих, хто піною своєю життя захищав нас навесні 1986-го. Спорядження пам'ятника було справою честі: кілька гранітних кар'єрів безоплатно видобули необхідні блоки, передавши естафету майстрам з обробки граніту, а потім пожежникам, які встановили пам'ятник.

✓ **Сімферополь**

Програма — саморекалама

З настанням тепла соціальний півострів стає улюбленим місцем зустрічі не лише політиків, а й журналістів. «Влада преси і прес влади» — одна з тем Всеукраїнського форуму журналістів «Преса і влада», що проходить з 3 по 9 травня в мальовничому курорті «Судак». Його мета — інформаційне забезпечення курортного сезону.

✓ **Фотофакт**

Іван Григорович Тафій працює в санаторії «Карпати» (Закарпатська область) лікарем-терапевтом. Своїх пацієнтів він «ставить на ноги» за допомогою лікарських рослин.

Фото Павла ЗДОРОВОЛА (ДНАУ)

Відлуння Чорнобиля

Пам'ятати в ім'я життя

У Національному музеї «Чорнобиль» 24 квітня з журналістами зустрілися керівники Міністерства внутрішніх справ України. Були також запрошені учасники ліквідаційних наслідків аварії на ЧАЕС — люди, котрі очолювали силову структуру 13

років тому, коли світ дізнався про Чорнобильську катастрофу.

Юрій Бошкін один із перших вийшов у Чорнобиль. Йому, тоді заступнику міністра внутрішніх справ, випало безпосередньо керувати евакуацією жителів Прип'яті. Він і тепер пам'ятає: серед евакуйованих було 14 тисяч дітей.

Наші співробітники прийняли у перші дні частину удару на себе. Інші населення постраждало б значно більше, — переконаний він. Авторитет міліції тоді мала великий.

Тисячами подробиць увійшли чорні дні в душі ліквідаторів аварії. Виродок 13 років пішли з життя 858, стали інвалідами 3779 співробітників органів внутрішніх справ.

Заступник міністра внутрішніх справ України генерал-лейтенант міліції Микола Ануфрієв повідомив присутніх, що оперативна обстановка в зоні відчуження стабільна, контролюється міліцією. Там перебувають 1033 співробітники. Вони працюють вахтовим методом.

Хто був у Національному музеї «Чорнобиль», певно, пам'ятає: біля

трагічних постатей матері і дитини, обпалених Чорнобилем, підносять дві вишеньки — українська і японська. Цвіт на них у ці квітні дні заперечує смерть — в ім'я життя.

Тамара ЛЮДНА.
Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Спорт

Гостей приймають по-різному...

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 22-й тур.

«Дніпро» — «Шахтар», 1:2. 31 000. Філімонов, 1 — Матвеев, 86, Шотолдер, 87. «Металург» Зп — «Карпати», 3:1. 6 000. Моргунов, 61, Толчіев, 64, Полтавець, 89 — Мізін, 42. На 11-й хв. Полтавець не реалізував пенальті.

«Кривбас» — «Металург» М, 3:1. 12 000. Майоров, 60, Римшин, 78, Мороз, 82, з пенальті — Пантілов, 50. Було вилучено з поля маріупольців Анікеєва (58-ма хв.) і Пущуцу (80). «Металург» Д — СК «Миколаїв», 0:0. 1 200. «Ворскла» — «Металіст», 1:2. 5 000. Онопко, 22, Голдін, 38, Рудченко, 54. На 83-й хв. з поля вилучено полтавчанина Кобзаря. «Зірка» — «Нива», 1:0. 6 000. Мартинів, 73, з пенальті. ЦСКА «Таврія», 3:0. 5 000. Крипак, 18, 27, Олійник, 68. «Прикарпаття» — «Динамо», 0:1. 16 000. Шевченко, 84.

У кого болілики більше, той і грає краще

Першість України. Перша ліга. 25-й тур: «Металург» — «Десна», 2:0. 2500. Ковалчук, Мирний. «Чорноморське» — «Динамо-2», 1:2. 3500. Ткаченко, 37 — Шашин, 7, 85. 26-й тур: «Торпедо» — «Шахтар-2», 1:0. 5500. Кісанов, 56. На 54-й хвилині Приходько («Т») не реалізував пенальті. «Буковина» — «Сталь», 4:1. 3000. Гамаль, 2, Голубачук, 8, Шпірнова, 34, з пенальті, Мігалітський, 56 — Цвік, 29. «Поділля» — «Шахтар», 1:1. ФК «Львів» — ФК «Вінниця» — 3:1. 3000. Федик, 50, Котенков, 64, Вергун, 83 — Бабичук, 18, «Волині» — «Полісся» — 2:0. 1000. Собєх, 55 і 76. «Явір-Суми» — ФК «Черкаси» — 1:0. 1800. Теркулов, 40. «Нафтовик» — ЦСКА-2 — 1:1. 2600. Харченко, 16 — Пахлюк, 42. «Поліграфтехніка» — «Кремень» — 1:1. 2000. Мельниченко, 62 — Сахно, 83. Матчі «Чорноморське» — «Десна» і «Металург» — «Динамо-2» відбулися ввечері, коли цей номер газети було підписано до друку. Про їх результати ми повідомимо в наступному номері.

Після перемоги над «Чорноморськом» болілики у Запоріжжі пішли на «Торпедо». Команда намагається радувати своїх прихильників комбінаційною грою і перемогами. Навряд чи торпедівці, яких покинув головний тренер Леонід Колтун (він очолює дніпропетровське «Дніпро») поступляться пультукою до вищої ліги. І в Запоріжжі знову відновилася суперечка між «Торпедо» чи «Металург»? Це

Запоріжжя. Мирон Маркевич із новим «військом» змагався зі своїми недавніми підопічними — спортсменами львівських «Карпат». Гості відіграли рахунок. Але у другому таймі «Металург» взяв

було зупинити. Його атаки відзначалися гостротою і результативністю.

Несподівано розпочався матч у Дніпропетровську. «Дніпро», який напередодні очолював Леонід Колтун, вже на перших секундах поєдиноків провів голеву атаку. Гості виступали тривало до останніх хвилин. І тоді «Шахтар» двома влучними ударами вивраз перемогу.

Киян в Івано-Франківську зустрічали, мов рідних, тепло і радісно. Це було справжнє свято любові до нашого знаменитого клубу, який так порадував нас нинішнього сезону давніми виступами в Лізі чемпіонів. Навіть скупі на сенсанти Валерій Лобановський відзначав, що

такої гостинності він давно вже не зустрічав.

А от у Дніпропетровську та Кривому Розі, на жаль, спостерігалося зовсім інша картина. В автобусі «Шахтаря» каменюкою викинули скло. А на лаву запасних маріупольці летіли не квіти, а вісточки предмети...

Віктор БРАНЦЬКИЙ.

Хокей. Товариський матч національних збірних. Латвія — Україна, 2:0. Другу шайбу господарі закинули тоді, коли на останній хвилині наші тренери замінили воротаря шостим польовим гравцем.

Баскетбол. Чоловіки. Плей-оф. Матчі за 1—2 місця. «БІПА-Моду-СКА» (Одеса) — «ЦСКА-РІКО» (Київ), 79:88 і 69:85. Рахунок серії — 2:1. Претенденти зустрічатимуться в Києві. Матчі за 3—4 місця. «Будівельник» (Київ) — СК «Миколаїв», 79:76, 74:68. Рахунок серії — 2:1. Тепер —

Правління ЗАТ «Київліфмошта»

повідомляє, що чергові Збори акціонерів відбудуться 4 червня 1999 року о 14 годині у приміщенні Центрального державного курсів ЦО України вул. Вишгородська, 21 м. Києва.

Початок реєстрації о 12 годині.

Порядок денний:
1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1998 рік.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії. Затвердження балансу товариства за 1998 рік.
3. Про план розподілу прибутку 1999 року.
4. Різне.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Редактор номера Святлана ПИСАРЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколлеги: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕХЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редкація не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 197963.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 32707, Київ-7, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311076.
* 2 3 4 5 6 7 8 9 *

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; редакції — 224-78-34; факсу — 441-85-50, 441-89-34, 441-89-44; телефаксу — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com